

ԽՍՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՎԵԼԿ" ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱՍԱԹԻՍ
ԲԱԺԱՆՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼԻՍԵ ԶԱՐԲԱՐ 80 Դ.Ր.Օ.
ԳԱՍԻՈՆՆԵՐՈՒ ԶԱՐԲԱՐ 105 Դ.
ՕՏԱՐ ԵՐԿՈՒՇՈՐԹԻ ԶԱՐԲԱՐ 85 Զար.
ԹԱՐԱՆՍԻՐ ԶԱՐԲԱՐ ԵՐԿՈՒՇՈՐԹԻ
80 հատ 1 գրուած փուլ
1 մեծ, 1 փոքր կ'ընդունուի

10 ՓԱՐԱՍ
ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
10 PARAS

ՎԱՐՈՐԱՄԱՅ ՎԵՐԱԿԱՅՈՑՈՐ

ԲԱՐՂԱՅԱԿԱՆ ՏԱՐԱԹԻՐ ԱՆՈՒՄԻՆԻ
Վարժարանաց վիճակագրոյցին վրայ
սակէ տալով (մարտ 27ին) առիթ ունե-
ցանք յոսուել այս էջերուն մէջ, երբ
դեռ հրապարակ չէր քան ան. Հիմա ալ
կ'ուզենք նորէն քանի մը խօսք ընել
Ուսումն. Խորհրդոյ այդ հրապարակու-
թեան վրայ:
Եւ նախ փութեանք ըսել թէ, ինչպէս
Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ դիտել տուաւ
Տօքթ. Թօքթեան էջ., ուսուցչաց և ու-
սանողաց Ա. Պարսկաբերդի տուած Չա-
կական այնչեղութեան հանդէսին մէջ ան-
ցաւ հինգշաբթի օրը, 1897ին ի վեր
մայրաքաղաքի թաղային վարժարանաց
հայ աշակերտները տարուէ տարի շատցեր
են անընդհատ:
Երկուստ աշակերտաց այս յաւելու-
ածական երեւոյթին հանդէպ՝ որ միջին-
րական է քննականաբար, դիտել տալու
ուրիշ հայեւներ կան սակայն, որոնք
ուրիշ խորհրդարանութեան արժանի են, զի
սակցութեան և ուսուցչաց Օգնութեան
Մատուցելու պէտքը զգալի ըլլին և երբե-
ւոյ մակեր կարեւոր պիտի դարձնեն, ու-
րիշեան հակառակ երկուստ ուսանողաց
թուրք հետդիմել անմարդ, անոնց նկատ-
մամբ եղած ծախքն ալ համեմատաբար
չէ անած այս վերջին տասնամեակին մէջ,
որուն բարդացման ցուցանիք իր ան-
տի հրատարակուած վիճակագրոյցէն:
Դեմք ուրեմն թիւերը, որոնք իր խո-
սին պէտք եղած կիրառով՝ ինչ որ հարկ է
այս մասին:
1897ին բոլոր աշակերտաց թիւն էր
3765, իսկ տարեկան ծախքը 85,383
դրոշ:

1906ին աշակերտաց թիւն էր 5651,
իսկ ծախքը միայն 85,653 դրոշ: Ըսել է
որ աւելցած 1885 աշակերտի դէմ ծա-
խոց յաւելում եղած է միայն 270 դրոշ:
Բայց չարժանի թէ երկուստ ուսանող-
ները աւելով հանդերձ՝ գտնուող դա-
տարակալը երկուստ պատասխանող միւս
նորոգի մնացած են, որչափ էին 1897ին,
այլ երբոյթիւնը սա է թէ համեմատա-
կան անուժ միւս ալ անորոշ ունեցած են
այս տասնամեակին մէջ և վերջապէս
յանգերն են 316ի, մինչ 1897ին 199 հոգի
էին միայն:
Անս հոս է որ ամէնէն աւելի աչքի
գարնող երեւոյթը ի յայտ եկած է 199
պատասխան համար՝ 85,383 դրոշ ծախք
եղած ասորիւ՝ 316 պատասխան համար
ծախք կ'ըլլայ միայն 85,653 դրոշ, այս-
ինքն 270 դրոշ միայն աւելի, մինչ
պայտանեց եղած պատասխան տարբերու-
թիւնն է 188: Ուրեմն դպրոցները 1886
աշակերտի և 117 պատասխան յաւելում
ունեցած պարագային՝ իրենց պիտեմէն
վրայ, որ գրեթէ անփութիւն իր մնայ վեր-
ջին տասը տարեթիւերուն մէջ, յաւելում
ըրած են միայն 270 դրոշ:
Արդ միթէ կա՞յ դարմանող թէ ինչու
կ'աւելան հետզհետեւ Օգնութեան Մատու-
ցին դիտելու կարտ ուսուցիչներ կամ
ուսուցչուհիներ, և թէ ինչու համար երբ
նիստ կը դուստրէ այդ Մատուցին Հոգա-
արարութիւնը, ուրիշ բան չունեցած իմա-
ցնելու ամէն անգամ, բայց թէ այսինքն
կամ այսինքն ուսուցիչը կամ ուսուցչուհին
փոխառութիւն կամ նպատակ խնդրելու
համար դիմում ըրին, և թէ կարելի եղած
սահմանին մէջ՝ զտնտեսած արուեստաւ ա-
նոնց:

Արդ միթէ կա՞յ դարմանող թէ ինչու
կ'աւելան հետզհետեւ Օգնութեան Մատու-
ցին դիտելու կարտ ուսուցիչներ կամ
ուսուցչուհիներ, և թէ ինչու համար երբ
նիստ կը դուստրէ այդ Մատուցին Հոգա-
արարութիւնը, ուրիշ բան չունեցած իմա-
ցնելու ամէն անգամ, բայց թէ այսինքն
կամ այսինքն ուսուցիչը կամ ուսուցչուհին
փոխառութիւն կամ նպատակ խնդրելու
համար դիմում ըրին, և թէ կարելի եղած
սահմանին մէջ՝ զտնտեսած արուեստաւ ա-
նոնց:

Արդ միթէ կա՞յ դարմանող թէ ինչու
կ'աւելան հետզհետեւ Օգնութեան Մատու-
ցին դիտելու կարտ ուսուցիչներ կամ
ուսուցչուհիներ, և թէ ինչու համար երբ
նիստ կը դուստրէ այդ Մատուցին Հոգա-
արարութիւնը, ուրիշ բան չունեցած իմա-
ցնելու ամէն անգամ, բայց թէ այսինքն
կամ այսինքն ուսուցիչը կամ ուսուցչուհին
փոխառութիւն կամ նպատակ խնդրելու
համար դիմում ըրին, և թէ կարելի եղած
սահմանին մէջ՝ զտնտեսած արուեստաւ ա-
նոնց:

Վերջ իշուած թիւերը ինքեին այն-
քան պերճախօս են, որ մեր կողմէն եր-
կար խորհրդարանութիւններ ընել աւելորդ
կը համարենք: Միայն կը բաւականանա-
նք իրողութիւնները պարզելով, Բայց որպէս
զի ընթերցողին անհասկացելի չլինան ա-
նոնք, հարկ կը դառնանք նաև անոնց
լուծումը կամ մեկնութիւնն ալ տալ:
Իպրոցավար մարմինները մասնաւոր
խնամով հոգածութիւն ունեցել են թէ-
պէս աւելցնել հետզհետեւ պայտանեաներն
ալ, քանի որ տեսած են թէ իրենց հակա-
դրութեան տակ գտնուած վարժարանաց
երկուստ ուսանողները կ'աւելնան, բայց
փոխանակ նորն համեմատութեամբ ալ
պիտեմէն աւելցնելու, զանացի են ա-
ւելի պակաս կամ աւելի ամեն թիւով
պայտանեայ վարձել, նկատել ունենալով
անոնց քանակը միայն և ոչ թէ որակը:
Իսկ թէ այսինքն կարգադրութեան մը ինչ
հետեւանք կամ արդիւնք կրնար որ առ-
ջալ, ինքնին յայտնի էր. ալ որոշեալ
պարհանքներ կամ արդիւնքներ պա-
տասխանատու մը պէտք էր գտնել, և
իրեն նորակող զաւուսեան գտնել, բոլոր
յանցանքը կրկնական մը պարզելու վրայ թե-
ցուցաւ և ձեռնարկուեցաւ զայն վերա-
բերելու, յուսումով թէ վերջապէս նոր
ծրարքով մը աւելի արդիւնաւոր կամ
նպատակաւոր մը ուղղութեան մը մէջ
կը դրուին վարժարանները: Կ'երեւի թէ
մտադրութիւն է սա բացարձակ ճշմարտու-
թիւնը թէ աշխարհի ամէնէն օգտակար
կրթական ծրարքները չեն կրնար արդիւնք
տալ, երբ գտնուող գործադրող պայտանե-
անքը պէտք եղած ձեռնարկութիւնը չունե-
նան, և ընդհակառակ կրթական ամէնէն
չափաւոր կամ միջակ ծրարքներին անգամ
կրնան արդիւնաւոր ըլլալ երբ անոնց գոր-
ծադրութիւնը ձեռնարկ են: Իսկ երբ 199
հոգիի 3765 աշակերտի համար 85383
դրոշով կատարած ուսուցչական գործը՝
316 հոգիի կը յօտարին տասնեակ կատա-
րելու 5651 աշակերտի համար միայն 270
դրոշի յաւելումը առիթ գտնուող վրայ
չենք կարծիք թէ որակի ու քանակի հա-
մեմատութիւնը կատարելապէս պատճառ
ըլլայ, որով անհնարին է հաստատ թէ
արդիւնքը բաւական պիտի ըլլայ: Ուսում
որքան ալ ծրարքի փոփոխութիւն կամ
փոքրեմէն թիւն անհրաժեշտ անհատաւոր
ուսուցչութիւնը պիտեմէն աւելցնելու
ուսուցչուհիները, որոնք իրենց ան-
հրաժեշտ պիտի ըլլալ կ'ըսեն մարդկա-
կին հոգեբանութիւնը, մասնակաւորական
գիտութիւնը և գործնական փորձառու-
թիւնը:

Պիտի ասորիւնով թէ դպրոցավար
մարմինները ինչ ընեն, երբ իրենց պիտե-
մէն չունեն աւելին ծախքին, իրենց մե-
կաւորն դպրոցական պիտեմէն գրեթէ
անփութիւն մնալու: Բայց այս տեսութիւնը
ուղիղ է թէ միայն 1897ի Պոլսոյ նա-
խակրթարաններու ընդհանուր ծախքը
գումարը համեմատենք 1906ի հետ 1898ին
մեր բոլոր նախակրթարաններուն ծախքոց
մէջ:
Մ. ՆԱՍԻՍԵԱՆԻ

Մ. Ն. — Շատ արդարացի դիտողու-
թիւնն էր կ'ընէ Նաթանեան էջ., չնչու-
նով մէկ կողմէն աշակերտներուն և ու-
սուցչուհիներուն, մենք կ'աւելցնենք նաև
դպրոցական չնդերուն աւելումը և միւս
կողմէն դպրոցական պիտեմէն գրեթէ
անփութիւն մնալու: Բայց այս տեսութիւնը
ուղիղ է թէ միայն 1897ի Պոլսոյ նա-
խակրթարաններու ընդհանուր ծախքը
գումարը համեմատենք 1906ի հետ 1898ին
մեր բոլոր նախակրթարաններուն ծախքոց
մէջ:

Ան իր թարգմանած դէմքին անդիմ
դիմեմէն, երկու խոյր աւելումով լու-
սաւորուած, ինչպէս նաև իր չընդգրկու-
ած ու վերաբերումով, որոնց նորոգի ան-
ցած էր, և իր սեւ գլխովով որ իր ցու-
նած մտքերուն վրայ կը հանդէպէ:
Պատու. աղիքը իսկոյն հանց իր
ծախքով ու ունեցած փայլը կորսնցուցած
ձեռնակողը (Քասա մէն) մը, մինչ հաճա-
յակատար կին մը կը թելադրէ:
— Կարծիք թէ փոքրիկ կառքին մէջ
գտնուող տիկինը ցոյց կուտայ:
— Այո՛, այո՛, կ'աւելն մէջն է, հա-
ւատուց թիւնն, տեսնուց թէ մասնա-
կրթութեան իսկոյնը, իր լուսնային էա-
թեամբ ուղղուած դէպ ի խուսափուկ
պատկերով:
Մասնադիմն անկիւնը կը դառնար կո-
տակարար կողմը: Ու և հայրապետութեան
թիւն անկիւնը կը դառնար, քանի որ
արագութեամբ կը հեռանար կողմը:
Օր, մանի իր անկիւնը նորոգի կըցաւ
զոց կառքին մէջ նշմարել հեռակար-
տատու ձեւ մը, որ թաղկնակի մը պէս
ձեռնակը գտն էր ունէր:
Փայլակ մը պէս անցաւ: Ամէն ինչ
անհետացած էր:
— Մի՞նչի՞նք, աչքիդ երեւցաւ է, ը-
սաւ մանի, տղան հետ խօսելով, և
չգտնուի անկիւնը կը մասնաւոր էր:
Օ՛հ, զու կըցաւ արագ չէր ան...
— Այո՛, այո՛, իմ կըցաւ արագ էր:

Ընդհանուր գումարը 63,000ի իշած է
ուսուցչութիւնը թիւն ալ աւելցած: Անիկ
հաճախ մասուրապէս ուսուցչիներու և
աշակերտներու թիւն համեմատութեամբ
անած են նաև: Դպրոցներուն ծախքերը
կ'ընէ մեր դպրոցներուն պիտեմէնը ա-
ւելի չեն անած, բուն պատճառը այն է
որ մեր ունեւոր դասակարգը բոլորով
անսարքեր գտնուած է մեր դպրոցներուն
հանդէպ: Մեր հարուստները առատ դրամ
վճարելով իրենց դասակարգը օտար զու-
րոցներ զրկած են ու կը զրկեն և այսպէ-
սով օտարաւոր սերունդ մը պարսկաւոր
նպատակով, մեր ազգային վարժարաննե-
րու նիւթական անկման կ'օժանդակեն:
Դպրոցական հին ծրարքը վերաբնու-
թեան պէտք ունէր, սակայն ինչպէս Ու-
սումնական Խորհրդոյ կողմէն խոսուած
ճառին մէջ չընտաւ էր, մեր կրթական
գործի յառաջդիմութեան համար անհրա-
ժեշտ է նաև լուծել վարժարաններուն
ուսուցչական անկիւնը իրենց դպրոցներուն մէջ:
Փասի որ մեծ մասամբ դպրոցական գոր-
ծէ շատ բան չհասկցող թաղականներու
քմահաճոյքին թողուած են մեր դպրոց-
ներուն վարժութիւնները և ուսուցչիներ-
ու ընտրութիւնը, քանի որ մեր դպրոց-
ներին եղանակը անմիջական ուսուցչական
ապարքներ կը մտնեն, առանց վարժապի-
տանցի մը բովել անցնելու և գործնա-
կանապէս դասուսանութեան և ուսուց-
չութեան վարժուելու, մեր վարժարան-
ները ուսուցչիներուն չոր հոգի դրամ
միայն կը վճարեն և հարուստներու դա-
տարակալներ անսարքութիւնը կը շա-
րունակուին մեր կրթական գործին նկա-
րուածով, դպրոցներուն կրթական վարժ-
արանը օրինակելի բարձրութեան երեւ-
չակաւ հասնի:

ԳԱՐՈՒՆԸ
ԵՒ ԲԱՆԱԲԱՏԻՆ

Անգամ մը, երբ դեռ բոլիչ չէի, ա-
ռիկ ունեցած էի զաւստական բոլիչ և
նաև խոսակցելու սա պարագային վրայ
թէ գիւղացիները չեն ուղեր իրենց սե-
ռակները օդաւորել, թէ հակառակ ամէն
շնորհքով: Կարելի եղած է ասորովապա-
հակա այդ նախնական կանոնն ընդհա-
րացել գիւղերու մէջ: Բոլիչը որ լաւ կը
ճանաչար գիւղի բնակիչները, ըսած էր
ինձ թէ իր կեանքին մեծագոյն մասը բա-
ցաբաժին անցնող ամէն մը, հանգիստ
ու կազմուելու կը փնտռէ և կը գտնէ փակ
սենեակ մը մէջ, ուր թորով և զօրաւոր
օդ չի մտնել. իրեն համար տարբեր յա-
տարակալներ ունի աղբարի սենեակ մը,
ուր օդ չի մտնել, ուր հով չի տարար,
միջոցները չեն բլլար, ուր թուշու չեր-
գեր, ուր ծառերու ստամբիւնը չի լըս-
ուել, ուր վերջապէս մարդ իր օրակա-
նով անցնող աշխատութիւնը յիշեցնող բան
մը չի մտնար: Իրեւանի կը նախ իր
փայտէ աթոռին վրայ, կամ կը փուռի
մահին վրայ և հանգիստ կը զգայ, Բնու-
թիւնը, մաքուր ու զով օդը անմիջական
սովորական բաներ են իրեն համար: Իսկ
փակ սենեակ մը, կամ իր չընթացի խոր-
հիթը, եկեղեցին և կամ մզլահոտ գինե-
տոնը կազմուելու, հանգիստ և հանգիստ
կը պատճառեն իրեն: Այսինքն գիւղացին

կը սիրէ բնակարան մը, որուն դուռը,
պատուանդ փակ ըլլայ, ուր օդ ու հով
չմտնեն, և իր ամենօրեայ կեանքն տար-
բեր վիճակի մը մէջ դնուի:
Անգամ օր, գարնան առաջին ու դե-
ղեցիկ առաւօտուն, յանկարծ յիշեցի դա-
ւառական բոլիչին խօսքերը, երբ քաղա-
քին հեռաւոր արուարձաններն մէկուն մէջ
գտնուած տանս պատուանդն տեսող քաղա-
քացիներ, որոնք դէպի մասնակալ դառնալ
կ'երթային: Երկրից անուշ կապողով մը
կը փայլէր տարուկ արեւին ճառագայթ-
ներուն տակ, և մարգերն իրենց կանաչով
և ընդապալս ծաղկիկներով դարգարուն,
կարծես քրտնէր էին հիւրեր ընդունելու
պարտաւոր, բայց ընտելեան այս քեղեց-
կութիւնն օգտուելու ուղղութեան թիւը
չառ քիչ էր դժուարաբար: Գիւղացի
մտղմուղը, որ իր կեանքին մեծագոյն
մասը գրեթէ միշտ բացօթեայ կ'անցնէր,
և արտաւանդուն ու դուռը զոյր սենեակը
կը փնտռէ հանգստանալու և կազմուելու
ուրիշ համար, տարակար չէալ որ, իր
աշխատութեան տեսակին բերմամբ, կեանս-
քին մեծագոյն մասը փակ սենեակներու
մէջ անցնող: քաղաքացին ալ. պէտք էր
որ կրկնէր և տուն օրեր, և կամ առիթն
օգտուելով, քաղաքէն դուռն ելլէ բնու-
թիւնը վաղիկը: և կազմուելու հա-
մար:

Բնական է, կրթական կամ օժանդակ
օրեր քաղաքին փողոցներն անցնելու
և անկարելի չեն մեծ ու փոքր գարն-
ջրատուներն ու գաղիններն ներս — ու-
րոնց մեծ մասին տատանողները ապակե-
փեղով չնուած ըլլալուն բաւական լու-
սաւոր են թէ, և իրենց մէջ ալ կանաչա-
տերեւ ստեղծելու կամ թաղարանով, բայց
նեխած, ծիտու կրթիւնները ու ունեն և
մարդուն առողջութեան վնասող կանաչ-
նեւ ընդհանրապէս — համարուելու համար
թէ քաղաքացին կրկնելու ու տուն օրերը
ուր կը փնտռէ իր կազմուելու: Իրեւան,
քաղաքին հաղի մամ ընտել, օդաւոր
վարժարան մը, որպէս թէ մէկ օրուս
ճառագայ հեռու ըլլային շատ սովորակա-
րեն պտուղի եղանակը, և կարծես բնու-
թիւնը իր բոլորներուն և դառնութեան հետ
տանձնին մնացած, ինքեցինք կը վայելէ:
Իրեւանի մէջ կամ լեռան կողմ վրայ մէկ
բանի տաղարանը հաստատուելու են,
որոնց չափըը նախած են այնպիսի անձեր
որ ոչ գիւղացի են և ոչ քաղաքացի,
այլ՝ չափաւոր անողով մեղմաններու չափ-
ը, գործարաններու մէջ անհայտ աշխա-
տող գործարաններ, և ասորից ալ կազ-
մուելու փնտռելու համար չէ որ քաղաք-
նեւ հոն, այլ արքանաւոր համար Այս
կազմելու անձերն ու ընտանիքներն են
որ կ'երթան հոն, և յոյժած ուղղութեամբ կը
վերադառնան, ու կանաչ վարժարան
վրայ թողնու իւրաքանչիւր անձի ճիշդութեան
թուրքները, որոնցմէ՞նք հետեւինք:
Ասորից անհայտ կամ երկից պատճառ էին:
Բայց ըստ քաղաքացի տարբեր մեծ
մասամբ հեռու կը մնայ այս վայրերն,
սա տարբերութեամբ թէ այդպիսի բազ-
մաթիւ տեղերուն մէջ մարդ հանգիստ
չունի չի կրնար առնել: Այսպէս մասնա-
կանք մասնաւոր չեն սակայն թէ գարնան
կամ ամրան մէջ բնութիւնը վայելելու ու-
րիշ, մաքուր ու թաղալու դառնային կամ
լեռնային օդերուն մէջ կազմուելու փա-
կաբողջին համար տեղ չի պակսիր. պակ-
սանք իրենց ճաշակն ու կամքն է:
Քաղաքացիներուն մէկ մասն ալ սո-
վորութեան ըրած են կրթականները հանրա-
պետական:

— Լու. գիտես թէ տասնի չեղի կառ-
չունի կըցաւ արագ:
Տղան խօսքը այդպէս կ'ուղղէր ըստ
գիտարանի, չիմիտելու մասնաւոր հա-
մար հոն խոսուած պատրուրները:
Այդ փաստը ունեցաւ իր աղբեցու-
թիւնը երեք տարեկան տղան տխրեց ի-
մացականութեան վրայ: Եթէ ինչ ուղի
վրայ միայն տեսած էր մայրը, մտքը գոյն
էր պարզ կըցաւ արագ:
Տղան, չիմիտած, տակաւ հանդարտու-
ցաւ:
Բայց իր փոքր կուրծքը բաւական ա-
տեն ցնցուեցաւ հեծկուեցանք: Յիշա-
տանքը արթնացաւ մը մեր ձեռքին իսկ
զոյր կը կրնար արտադրուի: Ուսումնական
լու միջինը թիւնն:
— Կըցաւ արագ, կըցաւ արագ...
— Երբեք չէ արեւուն... մէկուն
նախնայական միջին, կ'ըսէր իրիկուն Օր:
Մանի, իր քրոջ պատմելով պատահած և
զերութիւնը:
— Լու. եղբի մը որ այդ կինը, հեռուէն
անցնելու համար, չէ կրնար տեսնել ու
լսել, գիտես առաւ: Օր, ձուլուի...
— Ինչպէս...
— Անտարակալ լաւ եղած է այդպէս,
յարեք ձուլու: Տղանաւոր ինչեք քեզի
չէ ըսած որ ամենափոքր քաղաքացա-
կութիւնը կը կրնար կորստան մասնիկ իր
զաւակն մայրը:

կին պարտէզներուն մէջ անցնել. այրերը
հոն սուր կամ դարձեալ կը խմեն, նըս-
տած, կ'ընեն ալ՝ պաշտպան կամ իմա-
նաս: Խորհրդ. որ ասիական իրենց համար
կազմուելու չէ, հապա խեղճ տղաներն
ի՞նչ կ'ընեն, անոնք որ պէտք է վազ-
վրտան դառնալուն մէջ բացօթեայ:
Գիտելի է դրոստներուն ճաշակը,
որոնք տարուսն գեղեցիկ եղանակին մէջ
խուսեցին կը կազմեն և հեռաւոր քաղա-
քայ վայրերուն մէջ կ'երթան ընթացիկ
ընտելեան բարիքները, և կամ այն ըն-
տանիքներու սովորութիւնը որոնք ամէն
կրկնի, մասնաւոր ամառը, հեռաւոր ար-
ուարձաններուն մէջ կ'երթան կազմուելու
ուրիշ համար, մարդկային ցիւղից պատահե-
լուն հետ:
Յաւակ է սակայն ծուխն աչքերին
կարմած և քաղաքին ծանր օդէն դէմ
գնելու դալկացած անձերու վիճակը, ու-
րոնք շարունակ գաղիններու կամ գարն-
ջրատուներուն մէջ կը փնտռեն իրենց
կազմուելու:

Կան քաղաքացի ընտանիքներ կամ
անձեր ալ որոնք բնութիւնը վայել-
ելու համար իրենց արեւոյցած գաղինից
չեն գնալ:
Այդ ինչո՞ք մարդուները գտնաւոր
նկատուելով գիւղի եղած են սովորու-
թեանց, և այս պատճառաւ ալ չափա-
կանց արտելու ու անհասկեր կը դառնան,
ինչպէս նաև ընտելացանութեան դուրի:
Ինչպէս կ'ընէ գիտել, կը գտնէք թէ ցաւիկ այն
մարդուն վիճակը, որ գարնային այս
գեղեցիկ օրերուն մէջ, ի հարկէ սովա-
կալ կամ պատահականութեան հակառակ
վարժուելու համար, ձեռնադրելու կամ հաստ
վարժուելու գաղափարն պտուղի ելլէ, բնու-
թեան պարտ, քրտնէր, բալթին հանք, ինք-
գինքը յոյժած գաղափ, յանախ կանգ-
ստե՛ չունի անհեղին համար, և կամ
հանգիստ համար դեռ խոսաւ մարդա-
գետին վրայ նախ, պաղ ամէն և վեր-
ջապէս լաւ հարցերով մը տուն դառ-
նալ, զգլուս և փոքր զինչ այլ եւս այդ
գոտական պտուղին չլլուի: Միջոցաւ
պէտք էր դառնալ անպէտ ծախքեր

ՄԱՌԹԻՆՍԻԱՆ ՎԵՐՆԱԿԱՐԿԸ, ԹԻՒ 19:

